

U Energetskoj zajednici Crna Gora i Srbija i dalje predvode po implementaciji evropskih pravnih tekovina u oblasti energetike, Makedonija se probila na treće mesto a slede Albanija i Kosovo, pokazao je novi izveštaj EZ objavljen 31. oktobra. U izveštaju se ukazuje na napredak u reformi energetskih sektora članica EZ ali i ističe da su za uspeh tranzicije na čistu energiju potrebni veći napori.

Moldavija, Ukrajina i Bosna i Hercegovina su na začelju po implementaciji, pri čemu je BiH najslabija među njima.

Nova članica EZ Gruzija ukupno gledano je najslabija ali njen rezultat nije tako loš, s obzirom da za većinu propisa još nije istekao rok za uvođenje u nacionalno zakonodavstvo. Prosečna implementacija u članicama EZ je 43%, u Crnoj Gori 60 a u Srbiji 58%.

U izveštaju EZ naglašava se da su članice ostvarile napredak u reformisanju svojih energetskih sektora ali da su potrebni veći napori i bolja priprema za uspešnu tranziciju na čistu energiju.

Direktor Sekretarijata EZ Janez Kopač upozorio je da kod implementacije postoji sve veći jaz između onoga što su obaveze članica po Sporazumu EZ i aktuelnog stanja.

Pozivajući na smanjenje tog jaza, Kopač je rekao da je sada pravi trenutak za to jer EU aktivno radi na Paketu za čistu energiju.

“Energetska zajednica mora da učestvuje u zamahu izgradnje energetskih sektora budućnosti koje će obeležiti dekarbonizacija, decentralizacija i digitalizacija”, istakao je Kopač.

Zamenik direktora Sekretarijata EZ Dirk Bušle (Buscle) rekao je da je cilj EZ je da utvrdi legalni i regulatorni okvir da podrži ugovorne strane u tranziciji na održivu energetsku budućnost.

EZ upozorava i da integracija regionalnog tržišta energije tek treba da se pokaže konkretno, “na terenu”.

“Nema napretka kada je reč o uklanjanju jedne od najvećih prepreka - nerazrešenog spora između operatera prenosnih sistema Kosova i Srbije”, navodi se u novom izveštaju.

Kako se dodaje, otvaranje tržišta se odlaže a nacionalne agencije poput regulatora za energetiku, konkurenciju ili državnu pomoć tek treba da pokažu čemu služe.

Dalje se ukazuje da, s obzirom da je u januaru 2018. stupila na snagu Direktiva o velikim postrojenjima za sagorevanje sa ciljem da se smanji zagađenje vazduha iz elektrana na ugalj, u centru pažnje treba da bude ekološki deo evropskih pravnih tekovina.

U saopštenju EZ navodi se i da su dve članice organizacije - Kosovo i Moldavija, predmet procedura za rešavanje sporova jer nisu prenele u svoja zakonodavstva zakone o kontroli emisije.

Stručnjaci EZ ukazuju i na nedostatke u sprovođenju Direktive o proceni uticaja na životnu sredinu u brojnim zemljama ugovornim stranama. Ta direktiva uključuje ocene ekoloških efekata projekata sa ugljem, vodom i drugim energentima. Među ključnim problemima su, kako se ocenjuje, nedostatak kontrole kvaliteta i nedovoljno učešće javnosti.

Izveštaj pokriva period od septembra 2017. do septembra 2018. i sadrži poglavlja o struji, gasu, nafti, infrastrukturi, nacionalnim regulatorima, obnovljivoj energiji, energetskej efikasnosti, životnoj sredini, klimi, konkurenciji i statistikama.

Energetska zajednica je međunarodna organizacija osnovana 2005. u Atini sa ciljem proširenja unutrašnjeg tržišta energije EU na Jugoistočnu Evropu i crnomorski region.

Članice EZ su EU i devet ugovornih strana - Albanija, BiH, Srbija, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Ukrajina, Moldavija i Gruzija a status posmatrača imaju Jermenija, Norveška i Turska.

Izvor: euractiv.rs